

Het Archief van het Stamboek

Dank voor de vele reacties die wij al via de schepenlijst op de website van de SSRP hebben mogen ontvangen. We zijn ons er van bewust dat de lijst (nog) niet volledig en uitputtend is. Dat heeft enerzijds te maken met de tijd die er voor nodig is om alles bij te werken en aan te vullen. Anderzijds blijkt ons gedigitaliseerd Archief, vooral voor wat betreft de oudere schepen, niet in alle opzichten uitputtend te zijn. We zijn helaas niet in het bezit van foto's van een aantal schepen, die al langere tijd in eigendom zijn van dezelfde eigenaar. Wilt u er eens naar kijken en ons mogelijk van wat extra informatie voorzien?

Wat getallen die opvallen

U kunt op onze website nu allerlei 'bijzondere' selecties maken. Zo zien we nu dat er 167 schepen zijn geregistreerd in het Stamboek, die dateren van voor 1900. Daarvan zijn er nu nog 66 'actief' ingeschreven. Waar zijn de overige 101 geregistreerde schepen gebleven? Bestaan ze nog? Van 4 weten we het zeker dat ze niet meer bestaan. In totaal hebben we van de 2469 schepen in het Stamboek er nu 28 geïdentificeerd als 'niet meer bestaand'.

Het meest voorkomende scheepstype is de lemsteraak met 404 geregistreerde schepen. Ik denk niet dat iemand dat zal verbazen, vanwege alle publiciteit, die dat scheepstype na de bouw van *De Groene Draeck* is ten deel gevallen. Een goede tweede is het scheepstype zeeschouw met 393 geregistreerde schepen, daarna volgen diverse types met een paar honderd registraties.

Scheepstypes

Er zijn over heel veel scheepstypes al heel veel boeken en andere publicaties geschreven. Ons Stamboek kent een kleine 60 verschillende types die ooit geregistreerd zijn. Als je ons archief scant, kom je regelmatig discussies tegen over de 'raszuiverheid' van een bepaald schip. Er zijn ook schepen geweigerd, omdat het opgegeven type nooit heeft bestaan of omdat er een nieuw schip is gebouwd op basis van nogal uitvergroete tekeningen van originele. Met bijvoorbeeld een grootte die echt nooit heeft bestaan. De SSRP baseert zich daarbij op de types schepen, die voor 1950 (einde echte zeiltijd) zijn gebouwd voor het beroep (visserij bijvoorbeeld) en later tot jacht zijn verbouwd. Dat zelfde geldt ook voor schepen, die direct 'voor het plezier' zijn gebouwd, maar waarvan het type wel helemaal is gebaseerd op de oude vormen.

Het aardige is ook om in diverse archiefstukken te lezen dat volgens sommige kenners bepaalde scheepstypes (ook de lemsteraak!) tijden geleden al hun definitieve eind-vorm hadden bereikt voor wat betreft doelmatigheid en efficiency. Niet wetende dat ontwikkelingen in de computertechnologie dat beeld later behoorlijk zouden gaan verstoren. De Spiegel der Zeilvaart houdt

u daarvan natuurlijk perfect op de hoogte. Maar soms duiken er ideeën op van ontwerpers uit begin 1900, die er zonder computer ook wat van konden! Wij proberen zoveel mogelijk van deze ontwikkelingen ook vast te leggen op onze website, met de verwijzingen naar de geregistreerde schepen daarbij.

Op dit moment worden de beschrijvingen van alle types van de geregistreerde schepen in het Stamboek tegen het licht gehouden. We weten dat we daarbij misschien ook weer (oude) discussies oprakelen, maar het is ook een manier om de beschrijvingen nog beter en uitgebreider te krijgen. Dat dat noodzaak is, wordt ook duidelijk gemaakt door de discussies, die op dit moment binnen het FONV worden gevoerd.

De Vollenhovense bol

Zo vonden we in het archief ook een verhaal uit een oud watersportblad over de Vollenhovense bol. Daarin wordt uitgebreid geschreven over de ontwikkeling, die dit scheepstype heeft door- gemaakt, nadat scheepsbouwer Kroese uit Vollenhove de eerste stappen in deze ontwikkeling heeft gezet. In het Stamboek staan 144 Vollenho-

Vollenhovense bol Goetzee, gefotografeerd op zijn ligplaats in Veere. Foto Jan Eissens.

De Goetzee tijdens een Van Loon Hardzeildag. Foto Wim de Bruijn

vense bollen geregistreerd, waarvan er vier nog door Kroese zijn gebouwd. Of ze allemaal nog bestaan weten we overigens niet. Later heeft ook Huisman (toen nog op de Ronduite bij Wanneperveen) een viertal houten Vollenhovense bollen gebouwd, waarvan de *Goetzee* van Ir. J. Loeff (mede-oprichter en lang hoofdredacteur van de *Waterkampioen*) wel één van de bekendste is. In de jaren negentig van vorige eeuw is er sprake van geweest, dat er een boek à la het Friese jacht over dit scheepstype en deze schepen zou worden geschreven. Er is toen een inventarisatie gemaakt van alle bekende houten bollen, maar veel verder is men helaas (nog) niet gekomen. Als we nog oude informatie willen verzamelen, moeten we er niet te lang meer mee wachten. Er leven nu nog mensen die de tijd van de 'echte' oude houten Vollenhovense bollen hebben mee- gemaakt en daarover nog kunnen vertellen! En de eigenaren die nog steeds op ons kostbare erfgoed passen, verdienen daarbij ook alle bewondering. Veel nu beschikbare informatie over de bol en de (nog) bekende schepen kunt u terugvinden op onze website.

Welkom in het Stamboek

Lemsteraak LE196 *Grote Jager* - D2192

JAN EISSENS

INTERNET: WWW.SSRP.NL

E-MAIL: STAMBOEK@SSRP.NL

SSRP

De Stichting Stamboek Ronde en Platbodem- jachten (SSRP) is opgericht in 1955. De SSRP maakt samen met andere behoudsorganisaties deel uit van de Federatie Oud Nederlandse Vaartuigen (FONV), gesprekspartner van de overheid, beheerder van een restauratiefonds en een materialenfonds.

Secretariaat: Mw. Rita Eissens - van Goor,
Stamboekbeheer: Jan Eissens
050-4094094 secretariaat@ssrp.nl
stamboek@ssrp.nl